

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknek egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féoldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

A jó szivekhez.

Decemberben vagyunk. A természet elvesztette minden ékességét, a levegőn tartózkodás nincs nyünkre, keressük a melegséget árasztó kályha közelségét. Jól érezzük magunkat szobánk négy fala között, elég szórakozást találunk könyveinkben, vagy szobára utalt elfoglaltságainkban. De szól a csengő, hozzák az újságot. Mohón kapunk utána, hogy a legfrissebb harctéri eredményeket olvashassuk. Minő pompás hírek nap-nap mellett! Mienk Belgrád, elesett Kragujevac, Köprülü, Monasztír. Mennyi lelkesedés támad mindezeknek olvasásán.

De valahogy nem tudunk olvasni a sorok között. Az eredmények mind igazak, de munkába, fáradságba, áldozatba kerülnek. A hivatalos jelentések nem hozzák emez áldozatok nagyságát sebesülésben, megbetegedésben; vagy ha igen, egy más helyen. Nem sokat tudunk ama megpróbáltatásokról, melyeken a legismeretlenebb vitéz katonánk is átesik. De mindezek elszívése árán még örül, ha sebével életben maradva, kórházba kerül.

Két hét múlva itt a szép karácsony. Milyen boldog ünnepe ez a családoknak, még elkereszténytelenedett napjainkban is. Van egy nap, melyen érezzük a családi

összetartozandóság melegét, kifejezést adunk szeretetünknek, mely szívünkben él egymás iránt. Ki írja le a szülő örömteljes boldogságát, mikor a karácsonya alatt gyermeke naiv örömet látja. Nem tudom, melyikük boldogabb, de talán az, aki másnak az örömet szerezte. Legalább ilyen az ember belső világának berendezettsége. És a gyermekek felhangzó, gondtalan nevetése, a meglepetésekből származó kedves mosolya az önkéntelen kitörések kíséretében: nini ezt is a Jézuska hozta, meleg fészekké teszi a családot, poézist visz a mindennapi élet küzdelmeibe, hacsak rövid órákra is. Ennek a kedves melegségnek nélkülözése is egyik áldozata hős katonáinknak. Távol a szülőföldtől, a magyar nép fiának annyira szívéhez nőtt falujától, idegen vidéken, talán nép között, melynek nyelvét sem érti, hány katona tölti el majd a szent estét? Nem látja gyermekeit, avagy övéi örömteli arcát, a vigasság helyett neki valamelyik kórház betegágyán fájdalom közt, sebben, lázban kell megérni a szent karácsonyt.

Ki pótolja áldozatukat. Aki hallotta már katonáink sóvárgását a családi tűzhely, hitves és gyermeke után, megéri, hogy teljességgel nem pótolhatjuk. Ki csillapíthatná le a gyermek kívánságát szülei látása után ki tudná kitölteni azt az ürességet, melyet

a magára maradottság ébreszt annak lelkében, aki érezte már az emberi nemesebb érzelmeit.

Ha mindezért nem is adhatunk kellő és kielégítő kárpótlást, tegyünk meg annyit, amennyit megtehetünk. Azért avval a kérréssel fordulunk a jó szivekhez, tegyék melegebb adakozásukkal sebesült és beteg katonáink karácsonyát. Az a tisztelet és megbecsülés, melyet irántuk viseltetünk kell, megérteti ezt velünk.

A mindennapi élet nehézségei, a gazdasági élet fonákja kétségtelenül ránehézett mindnyájunkra, sok megengedett örömről, szórakozásról, avagy kényelemről le kellett mondanunk a háboru miatt. A társadalom bőkezűségét eddig is sokféle irányban igénybe vették, mégis intézzük szavunkat a jó szivekhez, tegye meg ki-ki tehetsége szerint kötelességét, adjon valamit sebesültjeink karácsonyára. Inkább nekünk legyen valamivel kevesebb, vagy szerényebb, semhogy azt érezzék ápoltságunk a kórházak falain belül, hogy nem értjük meg szenvedéseiket. Katonáink halásak, elismeréssel vannak minden figyelem iránt, melyben részesülnek. Sőt épen ez is egyik oka, hogy készséggel hozzák meg áldozataikat a felgyógyulás után is, mert tapasztalták, hogy a honn maradtak együtt éreznek velük.

Szilvia.

— Sylvain Déglantine. —

IV.

Tamatave ...

Szilvia a hajó hidján állott. A kelő nap fényében tükröző öböl hivatagóan mosolygott feléje. A hajnali ragyogásban mintha nem is a hajó, hanem a város közeledett volna, ivalaku partjával, széles eresztű parti hoteljeivel. Karcsu tornyok intettek a banánerdőből s a pálmalombok boltozata felett varázserő csábitja a szemet a csodás keleti ég végtelen azurjába.

Partra jutva a katonai irodába sietett. Ott tudta meg, hogy jegyese még orvosi kezelés alatt van Fianarantsoában. S amikor kijelentette, hogy oda utazik, jóakaratu figyelmeztetéssel sorolták el az ut leküzdhetetlen nehézségeit. A szerelmes szívek gondviselő véletlenül azonban segítségére sietett. Plambaret egyik barátja megtudta, hogy egy gyarmatos Tullearba utazik s utja Fianarantsoa felé vezet. Főkereszték s a francia gyarmatos szívesen fölajánlotta pártfogását. Összetoborozta a husz-husz főtől álló csapatot is. Nyolcat a külön májha és élelem vitelére, tizenkettőt pedig az egy-egy személyre szolgáló ernyős tetejű filanzanek számára. A fiatal, szögletes homlokú, ravasz, apró szemű s lapos orru bennszülötték elég ijesztők voltak gorilla-formájukban. Engedelmisséget fogadtak tizenöt napra, fejünkint száz frankért.

Eleinte semmi baj sem történt. Szilvia s a gyarmatos kényelmesen ültek négy-négy bennszülött vállán ringó hintaszékeikben. A bennszülöttek gyorsan átszáguldottak a Betainomy-sikágon. Körülöttük rézszínű homok-tenger terjedt,

tele hintve a mocsárvidék közeledtét hirdető apró, fekete vízi pocsolókkal.

A karaván futólépésben haladt, mert a pihenők felváltották a fáradtakat. Mikor Taninmandryt elhagyták, Szilvia hordozóinak egyike egy szikladarabban megbotlott. Hogy Szilvia ki ne essék, a gyarmatos a maga üléséből utána hajolt. Veszére, mert sisakja leesett s a pokoli tűzként égőt melegtől napszúrást kapott. S hiába volt minden ápolás, néhány óra múlva meghalt. Eltemették egy kókuszpálma tövében. A fiatal leány kuszónövénnyel összekötözött kereszttel jelölte meg sírját. A gyarmatos emberei felosztották egymás között a megholtak ingóságait s visszafordultak Tamatave felé.

Szilvia pedig tovább utazott. Egyedül maradván a vad nép között, szívét titkos aggodalom gyötörte. Jól sejtett, mert embereinek magatartása megváltozott. Biztató szavaira nem hallgattak, sőt egyszer csak megálltak s leheveredtek a citrom- és narancserdő hűvös árnyékában. Szilvia megkérdezte, hogy miért nem folytatják az utazást. Felelték dacos, fenyegető volt:

— A mocsarakon keresztül az ut veszedelmes. Ujjabb fizetés nélkül nem indulunk tovább.

Szilvia azzal az ígérettel szelidítette őket, hogy a kiakudott díjat előre lefizeti. A szolgák újra azt bizonyították, hogy a mocsarakon átvezető utazás nincs beleszámítva a viteldíjba. Szilvia erre fejenként öt, majd tíz frankot ígért. Konok hallgatás volt a válasz. Éppen így hallgattak a megtoldott ígéretekre is. Végül kijelentették, hogy fejenként száz frank javítást kérnek. Szilvia hiába tiltakozott. Reájesztettek, hogy azonnal visszafordulnak Tamataveba. Végül is Szilvia engedett s újra utnak indultak.

Tamarindák s pálmaágak védő boltozatot al-

kottak felettük. A nedves földre aranyzónyezet vontak a levélzetten áttörő napsugarak. Újjuk végén messze terülő nádas közlül fekete vízi tó csillogott. Szélén két, egymás mellé helyezett fatörzs jelezte a bizonytalan hidat. Ennek is csak sötétlő vonala mutatta irányát. A szolgák lassan, óvatos lépéssel indultak meg rajta. Ha csak egyik is elcsuszik a sikamlós felületen, belezuhanának a fekete mocsárba. Szilvia mozdulatlanul ült s reszkette, sápadozva várta a veszélyes ut végét.

Szerencsésen átjutottak az örvényen, mely csak előcsarnoka volt a Taninmandry-i mocsárvilágnak. A kigyózó, sűppedés talajt elkerülő ut ezen vezetett keresztül. Hatalmas kiterjedésében szűles erdők, fehér virágdiszben pompázó cserjések, összefonódó citrom- s narancsligetek, pálma-oázisok váltakoztak a sima víztükröt beborító lárpirággal, gyékény- és nádrengeteggel.

Ezen a tekervényes uton a karaván több napon át utazott. Szinte belesűppedtek a bozotos magányba s Szilvia rémülődve tapasztalá, hogy szolgálai türelmetlenek s tiszteletlenek. Maguktartása durva lón s fetekés, élesen kivágó profiljuk ijesztő bizalmatlanságot ébresztett. Alig hagyták el Ambo-sitrát, emelkedő sziklás uthoz értek. A szolgák itt megálltak s az utat akkor folytatták, amikor Szilvia fejenként tíz frankot fizetett nekik.

Másnap újra ennyit követeltek. Szilviának azonban csak száz frankja volt s ezt osztotta szét a husz szolgál között. Ezek persze békétlenkedtek. Szilvia kétségbeesve mutatta nekik üres erszényét. Amikor a szolgák látták, hogy kapzsiságuk kielégíthetése meghiúsult, éktelen dühbe borultak. Szilviát szidalmazták s megvádolták, hogy becsapta őket. Málhált megrohanták s egymás közt elosztották. Eközben gyilkos szemekkel, ökölbe szorított kézzel fenyegették.

A szeretet találekony. Mindenki érzi, mit tehet meg. Egy kis cigaretta, holmi más apróság nem kíván nagy megerőltetést. Senki se szégyelje, hogy többet nem adhat, sok kicsiből lesz a sok. Jó szívek, minden rendű és rangúak, ha megteszitek ezt, magatoknak is használtak, megszerzitek a lélek megnyugtató békességét, amit a nazareti kis Jézus hozott a világnak. Érezni fogjátok ágyudörgés és puskaropogás, annyi néma szenvedés és bánat közepette is. Ez lesz a legboldogabb karácsonytok.

HIVATALOS RÉSZ.

Kérelem. Tisztelettel felkérem a veszprémi egyházmegyebeli f. esperes urakat, hogy az 1915. évre esedékes esperesi tiszteletdíjokról szóló nyugtatványukat december hó 24-ig címre beküldeni sziveskedjenek. *Püspökségi jószágkormányzó.*

Pályázat helyettesítésre. A magyarszombathelyi kántortanítói állásra helyettes keresek. Fizetése havi 80 korona, mellékeseiből 50—60 korona. Nők is pályázhatnak. A kérvények *december 18-ig* a magyarszombathelyi plébánia-hivatalnak küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó.

Pályázat helyettesítésre. A bakonybánci kántortanítói állásra helyettes keresek. Fizetése havi 80 korona. A kántoriért 30 korona és a stóla-jövedelem. Nők is pályázhatnak. Kántorképesítés nélkül is lehet pályázni. A kérvények *december 18-ig* a magyarszombathelyi plébánia-hivatalnak küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó.

A katonakórház karácsonya.

Még két hét és az önkéntes ápolónőkből alakult azon bizottság, mely a sebesült és beteg katonák karácsonyi megajándékozását végzi, befejezte működését. A Veszprémben ápolít kb. 500 beteg halás pillantása megnyugtathatja őket, hogy a hazának és embertársaiknak gyakran erejükön felül szolgáltak.

Dr. Zuber György kórházparancsnok az önkéntes ápolónőket értekezletre hívta egybe, hogy a karácsonyi ünnepély megtartását, a katonák megajándékozását megvitassák. Az önkéntes ápolónők kivétel nélkül mind megjelentek.

S nincs emberi oltalom. Az erdő rémes magánya öleli őket. Mélyéből, a futóindaktól átszótt sűrűségekből vadállatok közeli üyöltése hallatszott. A szolgák nekibátorodtak s egyikük Szilvia felé rohant. A leánya revolvert ragadott s a támadóra fogta. Ebben a pillanatban az egyik szolga nyíllal dobott Szilvia felé s bal vállán megsebesítte őt. A revolver eldőrdült s a támadó összerogyott. Felébredt önbüszkesége arra ösztönözte Szilviát, hogy drágán adja életét. A fegyver egyre dörgött s újra három szolga borult vonagló arccal a harmatos földre. A többiek pedig ijedt kiáltozás közben megfutamodtak.

V.

A nagy nekibátorodás nem sokáig tartott. A mozdulatlan emberi testek, a mind sötétebb fátyolt bontogató esti homály s a kétségbeesztő magányosság meggyengítették a veszély pillanatában felébredt életösztön elszántságát. Az a félelem is ijesztette, hogy a menekültek újra visszajönnek. Szilvia, hogy ezt elkerülje, belépett a narancserdő sűrűjébe s déli irányt véve haladt mindaddig, míg csillaghimes takarójával be nem vonta a holdas éjszaka. Ekkorra kimerült s oda roskadt egy banántörzs mellé, amelynek csillagfényben fűrdő széles levelei védőszárnyként hajoltak föléje. Néhány gyümölcsöt megízlelt s azután — kezében egyetlen fegyverét szorongatva — mélyeségek álomba merült.

A hajnalfény gyengéden megcirógatta s felébredve utra kejt. Nemsokára kiért a napkelet rőzsaszínében ragyogó, göthöbbozatu erdősegből s napestig haladt a sáfránfedte halmok között. S ez így folyt napokon keresztül. Hanyatló gyengeségében csak az a gondolat növelte életterét, hogy szerelmesét megmenetheti.

Dr. Zuber György a következő beszéddel nyitotta meg az értekezletet:

Mélyen tisztelt Hölgyeim!

Bátor voltam önöket egybehívni, hogy együttesen vitassuk és beszéljük meg azokat a teendőket, melyeket a házáért és értünk vértket ontott és városunkban állót sebesült és beteg katonák karácsonyánál megünneplése és a betegek megajándékozása reánk ró. Eppen ma egy éve, hogy hasonló értekezletet tartottunk, akkor, mikor még csak gondolni sem mertünk volna arra, hogy a kiszámíthatatlan sors egy második karácsonyi ünnepély megbeszélésének és megtartásának szükségességét fogja kötelességünk tenni. Örvedetesen látom, hogy mindazon hölgyek, kik a múlt évben itt voltak, dolgoztak, fáradtak és a siker érdekében közreműködtek, akik betegek ágyainál állottak, ápoltak, gyógyítottak, vigasztaltak, ismét teljes számban jelentek meg és fáradságot nem ismerő lankadatlan buzgalommal végeztek hazafias kötelességet a háború 17-ik hónapjában is. A betegek ápolása, az azokról való gondoskodás a legszebb, a legnemesebb foglalkozás, melyre csak nemes lélek, művelt szellem és meleg szív képes. Mind-ezen kiváló erényeket megtaláljuk ápolónőinkben. Örvedetesen üdvözlöm önöket mélyen tisztelt Hölgyeim, midőn mai értekezletünket megnyitottam, jelentem ki. Külön üdvözlétem mondom a városi kórház önkéntes ápolónőinek, kik kéresemre szintén teljes számban jelentek meg. Azért kerétem ide Önöket, hogy azon ajánlatomat, hogy a katonakórház és civilkórház együttesen és egyöntetűen gondoskodjék betegeiről, megtehessem. Ne aprózzuk fel az erőket, összegyogva, együttesen és egyöntetűen dolgozzunk, akkor több és szebb eredményt mutathatunk fel, mintha külön-külön, rendszer nélkül dolgoznánk. Meg kell emlékezmem itt az önkéntes ápolónők azon, eléggé fel nem bebecsülhető munkájáról, melyet a kosarak készítésénél és a kosárkaüzletben végeztek. Midőn ezen eszmét adtam, tudtam, hogy az eszme kivitelét oly kezekre bízom, melyek fél munkát végezni nem tudnak. Több ízben jelentem meg az üzletben s örömmel láttam, hogy ügyesen és szépen dolgoznak és munkájukat a siker felé viszik. De hálatalanság lenne tőlem, ha meg nem emlékezném a veszprémi közönségről is, mely oly messzemelő támogatásban részesítette ezt a nemes célt, amilyent — őszintén szólva — nem is mertem remélni. Kedves kötelességet teljesítetek tehát, midőn Veszprém közönségének is igaz köszönetet mondom a sebesültek irányában minden tanusított részvételért és áldozatkészségéért.

Az értekezlet dr. Zuber György ezredorvost választotta meg a karácsonyi ünnepély bizottsá-

gának elnökévé. Javaslataira a hölgyek egy három tagból álló elnökséget választottak, melynek tagjai *Csapó Kálmán, Kovács Józsefné és Schamschula Rezsőné* lettek. A bizottság titkára *Szemes Gyula* huszárhadnagy. Ugyancsak Zuber kórházparancsnok javaslataira választottak egy három tagból álló szervező bizottságot. Ennek tagjai *Hermann Susanne, Kálmán Istvánné és Kertész Béláné* lettek.

A bizottság ezen megalakulása után határozatot hozott, hogy a kereskedelmi iskolában levő katonakórházban, a Szemináriumban és a városi kórházban egy-egy karácsonyfát állít fel. A sebesülteknek és betegeknek ajándékdobozt vesz s ebben a hasznos és élvezeti cikkek kivül oly ajándékokat kap minden beteg, mely évek mulva is emlékeztetükbe idézi a veszprémi kórházakat.

A bizottság elhatározta továbbá, hogy a hölgyek turnusokban ki fognak menni a szomszédos községekbe, ott diót, almát stb. gyűjtenek, részben a karácsonyfákon való elhelyezés végett, részben, hogy a betegeknek háziilag különféle térszánemleket készíthessenek.

A bizottság azzal a kérrrel fordul a veszprémi közönséghez is, hogy aki a karácsonyfán elhelyezhető és otthon nélkülözhető ily dolgokkal rendelkezik, ajánlja azt fel e célra. Az ajándékokat hirlapilag nyugtatjuk. Végül dr. Zuber kórházparancsnok még azon javaslatot terjesztette elő, hogy a gimnáziumban elhelyezett lábadozó osztagnál ápoló katonák karácsonyi ünnepélyét is a katonakórház szemináriumi osztályában tartásuk meg. (f. e.)

Levél a harcterről.

Kedves Barátom!

A Pajor-féle tárgyalási napló helyett most más naplót vezetek, kiszakítom belőle négy napra vonatkozó feljegyzéseimet és elküldöm neked. Olvasd baráti türelemmel.

... november 17—20. — E hadapród és e sorok írója azt a parancsot kapta: menjünk, mint ütegünk megfigyelője az X. magaslattal szemben levő rajvonalba és Y. zászlóalj körletében keressünk alkalmas megfigyelő helyet.

A 11-ik század egy gépfegyverének elhagyott lőrését találtuk a legalkalmasabbnak, honnan betekintettük az ellenséges rajvonal mintegy 300 méterre fekvő ép azon részét, honnan két futó-

VI.

— Nos, Plambaret, hogyan érzi magát?

— Jobban, örnagy ur!

— Holnap reggel lábadozó betegeket szállítunk haza felé. Elég erősnek érzi-e magát az utazásra?

— Azt hiszem, igen.

— Akkor legyen készen. Önt is felveszem a menetbe.

A hadnagyot egész éjen át boldogság ringatta. A szenvedéseknek s veszedelmeknek, amelyek megrohanták, nyoma sem maradt. Leikét beragyogta az egyetlen gondolat, hogy néhány hét mulva bájos jegyesét keblére ölheti. Azt hitte, hogy Szilvia Chateaurouxban van. A leánya nem értesítette őt jöveteléről. Nem akarta felizgatni betegségében azoknak a veszedelmeknek elképzelésével, amelyek őt utazásában környékezték.

Másnap, amikor Szilvia a hegynek völgybe szakadó peremén összerokkadt s lehunyo pillái eltakarták előle Fianarantso környékét, a lábadozó csapatát éppen elindult a városból. Az ut vörös szalagként húzódott a sziklás taraju hegylanc felé. A nap szikrázva ragyogott, az erdőből ében- s fűszereshéj (lak illata áradott. Az izzó levegő reszketett a virágos hegyoldaj részegítő abra-illatától.

A csapat feje Plambaret volt. Filanzenban, magasan hordozva vitték a többiek előtt. A természet reggeli vídamsága szívbe szállt s megédesült a visszatérés örömetől. Nemsokára azonban meglepődve hátra húzódtak s az ut felé figyelt. A bozótban, közel az uthoz, élettelen emberi alakot látott. Ruhája, melynek redői a láb vonalait után rajzolódtak, nőt alakot mutatott. A nap felé fordult arc vonásait azonban a kosárszékéből nem lehetett felismerni.

Plambaret megállította a székhordozókat.

Pedig mennyi izgalom gyötörte. Ereje egyre sorvadott. Néha forró lázában is didergett, mintha jeges ruha övezné hajladozó, karcsu termetét. S nem volt egy csepp víz, mellyel forró ajkát nedvesíthette volna. Háta meggörnyedt, feje meghajolt s lábai megdermedtek. S mégis küzdött, hogy előbbre jusson, előbbre jgyesszeig, akit csak ő menthet meg. Csak szerelmes lelkének égő hitte s csodaért esengő vágyakozása mentette meg a teljes megsemmisüléstől.

Nem sok ideig. Alig tett még néhány lépést egy mély völgybe hajló hegy tetején összerogyott. Szemei a ketségbeesés égető fájdalommal mélyedtek bele a reáboruló láthatárba. Alatta, a messze távolban, a nap vakító sugárzásában, a zöld és sárga szín övezte völgy oldalán, lépcsőzetesen építve látszott egy városka. Szilvia szétbontá a térképet s tájékozódott. Szemei kigyultak, szive hevesen dobogott.

— Fianarantso! . . . rebegte édes meghatottsággal.
Fianarantso! . . . Az ő utazásának végső célja . . . Ahol jegyese gyötördik, reá gondol s őt hivatgatja idegsorvasztó lázálmában. Szilvia fel akart keini, hogy tova siessen. De hiábavaló volt igyekezete. Mozdulatlanul maradt, belehajítva a vigasztalanság mélységébe.

Ime néhány frank hiánya okozta, hogy el nem juthatott utazása végcélfához. Gyengesége nőttön nő. Érzi, hogy minden reménykedés uj meg uj csalódás. Itt kell elvesznie, elhagyatva mindenkitől. Alig néhány lépésre attól, akinek ő az életet hozta s akinek szerető szívére borulva nem lehet utolsó vigasztalása. Könnyei megeredtek s végig folytak sápadó arcán. Érezte, hogy a halál árnya hajol föléje. Tagjai elszibadtak, öntudata homályosult s már Fianarantsoát sem látta napfényes ragyogásban . . .

Dr. Sándorfi Kázmér nem fogadja el a javaslatot. Az ily üzemenk kereskedelmi vonatkozása azt követeli, hogy olyan egy vagy két egyén kezelése alatt legyen, akik teljesen szakértők s egyedül ennek a munkakörnek élnek. A városi tisztviselők pedig ellenőrzik ezt a munkát hivatalos kötelességből. Ellenőrző szerv ne legyen kezelőszerv. A tisztviselőket s a beválasztandó tagokat ily üzem vezetésére nem tartja szakértőknek.

A tervezet szerint alakuló igazgatóság tagjai csak az egyes üléseken foglalhatnak a villamos-telep ügyeivel, mert egyébkor nem érnek reá. A közérdek java azt kívánja, hogy az új s használásra tervezett üzematvétel ne legyen agyonbiztosítva, hanem egy vagy két odaállított s arravaló szakértő-vezetése mellett hasznosításra fejlődjék.

Dr. Komjáthy László kijelenti, hogy a hivatalos ellenőrzés formai dolog. A csak hivatalos ellenőrzés semmit sem ér. A polgármesternek nem kötelessége, hogy kijárjon a villamos telepre ellenőrizni. Véleménye szerint az üzem kereskedelmi részét rá lehet bízni az igazgatóság megválasztandó polgári tagjaira, a műszaki, jogi, számvevői részt pedig elvégzik a tisztviselő tagok. Különbösen is, ha egy ember állna az üzem élén, akkor is szükség volna ellenőrző bizottságra.

Ree Jenő nagy meglepedéssel látja, hogy az értekezlet az igazgatóság szervezését keresztül vihetők tartja. Meggyőződése, hogy jó, szakszerű vezetés s a főmérnök műszaki ellenőrzése mellett az igazgatóság tagjainak nem kell szakértőknek lenniük. Az a fő, hogy az üzlet előmozdítására mindent elkövessenek. Helyesnek tartja a közgyűlés által megszabandó jutalmazást is.

Dr. Csete Antal az átvétel előzményeire adott több fontos felvilágosítást. Rűpoch Sándor, Tisztartó Sándor s Schönfeld Mór pedig a javaslat támogatása mellett néhány — még a vita alatt eloszlott — aggálynak adtak kifejezést.

Az értekezlet a polgármester javaslatára helyesnek tartja, hogy jó előkészítés végett a dec. 15-re kiűzött városi közgyűlés dec. hó utolsó szerdájára halasztassék. Ezután pedig polgármester megköszönte az elnök fáradozását s a megjelent képviselők érdeklődését s azt a meleg óhaját helyezte ki, hogy az átveendő villamos-telep helyes vezetése és ellenőrzése útján teljesedjék mindaz a közóhaj, melyet a város polgársága ettől az új házikezelésbe vett közüzemétől jogosan vár. (+)

H I R E K.

— **Kongregációi ünnepe.** Bibornok Püspök Ur Ó Eminenciája december 8-án délután 5 órakor, az angolkisasszonyok budapesti templomában a „Sancta Maria“ intézetben levő Mária-kongregáció új tagjait vette fel. Ó Eminenciája beszédében rámutatott, mennyire jogosult a lorettói litániában kifejezett üdvözlésünk, amikor Máriát a „keresztények segítségének“ nevezjük. A keresztény népek története számtalan esetben mutatja Mária hathatós segítségét, mely még inkább bizalomra buzdít bennünket, magyarokat. Történelmünk minden lapja a magyar ember Mária-tiszteletét hirdeti és viszont azt is, hogy méltán tartjuk hazánkat Mária örökségének, mert a multban is ep. ugy, mint a jelen világháborúban is sokszor tapasztaltuk segítségét. Ennek a hatalmas Asszonynak segítségét kérjük ősz-urunkra, dicsőségesen uralkodó apostoli királyunkra, sokat szenvedett hazánkra és mindnyájunkra, hogy a béke királynéja, a Regina pacis eszközölje ki számunkra a győzelmes békét. Ezután Ó Eminenciája a főlvétel szertartását végezte, majd az Oltárszentséggel áldást adott. Az asszisztenciában részt vettek: dr. Nemes Antal c. püspök, dr. Simon György apátkanonok, Bakács János fővárosi apátplébános, dr. Auer Jenő apát, a Ludovika tanára, dr. Hanauer A. István apát, kollégiumi igazgató, dr. Hanuy Ferenc apát, egyetemi tanár, dr. Lukács József pápai kamarás, egyetemi tanár, dr.

Erszt Sándor pápai kamarás, a Népszövetség vezérigazgatója, dr. Weber Pál kollégiumi prefektus és a kispapok.

— **Kerületi parancsnok látogatása.** *Schultzeis* Emil altábornagy, honvédkerületi parancsnok f. hó 4-én és 5-én a veszprémi helyőrséget fölött szemlét tartott. Meglátogatta a lakományát, a katonai kórházakat s a lábadozó csapatát is. Kádártán is megsemmisítette a menetszázadok felszerelését. A vezetésről s a tapasztalt rendről teljes meglepedését nyilvánította.

— **Adomány.** A veszprémi székeskáptalan 210 koronát adományozott abból a célból, hogy a helybeli szegények között karácsonyi ajándékként osszák ki!

— **Kinevezés.** A király Ó Felsége *Vertesy* Gyula veszprémmegyei kir. tanfelügyelőt a hatodik fizetési osztályba kinevezte.

— **Adomány.** A Szent Vince egyesület hálas köszönetet mond újabb 200 koronáért, melyet *Reiner* Gyula apátkanonok úrtól kaptunk. *Az elnökség.*

— **Telefonösszeköttetés Pápával.** A vármegye köz. biz.-ban *Mollerer* János a posta-távirú és telefonügyek képviselővel megbízott műszaki tanácsos azt a javaslatot tette, hogy a közlekedési és közigazgatási ügyek gyors lebonyolítása érdekében Pápa város telefon hálózata a veszprémi környéki távbeszélő forgalomba felvételük és Devecserben a már engedélyezett telefonhálózat sürgősen létesítessék. A bizottság ilyen értelemben a javaslatot elfogadta és azt a kereskedelmi miniszterhez pártolóláig felterjesztette.

— **Halálozások.** *Kovács* Gábor nemesvámosi földbírtokos, törvényhatósági bizottsági tag f. hó 9-én 79 éves korában meghalt. A nemesvámosiak szívükből gyászolják a megboldogultat, mert nemeslelkű pártfogó vesziket benne. A háború idő alatt a veszprémi katonakórházak is gyakran részesültek jótéteményeiben. A gyászoló rokonság között van az *Óvári-család* is. Ma, vasárnap 2^{1/2} órakor temetik Nemesvámoson. Lelki üdvéért a gyászszentmise 13-án 9 órakor lesz Veszprémben a szentferencziek templomában. R. i. p.

Martonfalvai Martonfalvy Pál, volt 48-as honvéd főhadnagy, alsószékési földbírtokos életének 90-ik, házasságának 65-ik évében f. hó 7-én Alsószékzónon meghalt. Temetése e hó 9-én volt, amelyen az egész Somlóvidék intelligenciája részt vett. — Felesége még a halálban sem vált meg tőle, mert férje temetése után — amint értesülünk — két óra múlva ő is visszaadta jó lelkét Teremtőjének.

Bányai Gábor volt taszári plébános folyó évi december hó 4-én d. u. 5 órakor élete 66-ik évében rövid betegség után, a haldoklók szentségeinek fölvétele mellett elhunyt. A boldogultnak hűlt tetemet folyó hó 6-án délután 3 órakor helyezték a keszthelyi Szent Miklós-temetőben örök nyugalomra.

— **Adományok.** A sebesült katonák karácsonyfájára nagyobb adományokat adtak: *Reiner* Gyula 200 K., *Szenes* Gyula, Veszprémmegyei Takarékpénztár, Veszprém város 100—100 K. *Dr. Zuber* György és neje, *Csapó* Kálmáné, dr. *Óvári* Ferenc, Veszprémi Takarékpénztár 50—50 K. *Dr. Wallner* Emil és neje 40 K. — A kossárka-bazárban adományoztak: Egy kanonok 50 K., *Hunkár* Dénes és neje 30 K., *N. N.* 4 K., *Gerő* Anna 2 K., *Breuer* Sári és Nagy Imréné 1—1 K. *Vaczko* Mihályné 60 f., magukat meg nem nevezett adakozók 90 K. 70 f. Targyakat adományoztak: *Mészáros* Istváné (Budapest) nagymennyiségű és ismer értékes művirágokat, *Reviczky* Irmin, *Schlesinger* Emma, ifj. *Lówy* Béla, *Bakos* Kálmáné, *Mezriczky* Károlyné, *Pfaff* Fülöpné, *Schmerz*, *Dóry* és *Szalay*, *Paskesz* Móric, *Fodor* Ferenc, özv. *Fridrich* Beláné, *Vinter* Sándor, *Risner* Róbertné, *Weisz* Janka és *Becske* Margit. — Itt igazítjuk helyre, hogy dr. *Csolnoky* Ferencné nem — mint a multkor kimutattuk — egy, hanem 30 bonbonniere-t fölött meg a legfinomabb szaloncukorkával és bocsátotta a bazár rendelkezésére.

— **A tisztviselők egyesülete.** A veszprémi tisztviselők első értekezletükön egy bizottságot választottak az egyesületi s a szövetségi alapszabályok összeállítására. Ez a bizottság dr. *Bibó* Károly vm. főjegyző elnöklésével folyó hó 9-én az alapszabályokat megalkotásának s elfogadásának végett a dec. 19-én tartandó tisztviselőegyesületi alakuló közgyűlés elé terjeszti. A bizottság aláírási, illetve jelentkezési lapokat küld a hivatalfőnökök-

nek. Egyik lapon azt jelzik az aláírók, hogy belépnek a Veszprémi Köz- és Magántisztviselők Egyesületébe, a másik lapon pedig, hogy hány részes-jeggyel lépnek be a tisztviselők szövetségébe. Egy részes-jegy 20 korona. Az aláírási ívek alapján lesz megállapítható, hogy a tisztviselők egyesülete s szövetsége valóban megalakul-e.

— **A kir. tanfelügyelő iskolalátogatásai.** Az alispáni jelentésben olvassuk, hogy az elmúlt iskolaévben dr. *Vertesy* Gyula kir. tanfelügyelő 179, *Göndör* Ferenc s dr. *Pólya* Sándor kir. s. tanfelügyelők 49, illetve 27 napot töltöttek el iskolalátogatásban. Meglátogattak 116 tanintézetet 154 tanerővel.

— **Katonai kitüntetések.** Az ellenség előtt tanasított vitéz magatartásukért II. osztályú ezüst vitézségi érmét kaptak: *Gebhard* József tart. hadnagy, *Lady* János tizedes a 7. h. t. ágyuszegrednél. *Ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján* kapott *Scheuring* Ferenc 7. h. t. á. ezr. szakaszvezető. *Bronz vitézségi érmét* kaptak: *Weigand* János tüzemester, *Förhécz* Gábor, *Alberkovits* Béla főtüzér, *Moóri* Ferenc, *Fülöp* Imre, *Petrics* János, *Jekisa* Pál tüzér, *Tóth* Kálmán, *Pósa* István, *Bugyi* János hajtőfőtüzér, *Németh* Bálint, *Bella* János, *Schelnitz* Károly, *Kékkuti* Ferenc, *Horváth* István hajtőfőtüzér a 7. h. tart. ütégben, *Töltesi* Sándor szakaszvezető, *Zigó* Mihály tizedes, *Keszeli* János és *Baracska* Mihály honvédek a 31. honv. gyalogezrednél.

— **Kérem Veszprém város jótékony közönségét!** A cs. és kir. tartalékkórház és a helybeli városi kórház önkéntes ápolónőiből alakult bizottság azon kéressel fordul Veszprém jótékony-ságáról ismert és a jótékony-ság gyakorlásából részt mindenkor kivett közönséghez, hogy a sebesült és beteg katonák karácsonyfájára alkalmas kisebb tárgyakat (gyertyák, dió, alma, aranyfűst, staniolemez stb.) ajándékozni sziveskedjenek. Miután a háború hosszú tartama alatt különféle jótékonykodások által máris tulságosan igénybe vett közönség eddig is erején felüli áldozatokat hozott, az önkéntes ápolónők nem azt kérik, hogy fenti tárgyakat bárki is beszerzés után ajándékozza, hanem csakis olyanoktól kér, kiknek fenti tárgyak mint nélkülözhetők odahaza vannak és azokból bármily csekély mennyiség juttathat a városban ápoló sebesülteknek. — Az adományokat, melyeket az önkéntes ápolónők hirlapilag nyugtáznak, kérik *Csapó* Kálmánéhoz, mint a bizottság társ-elnökjéhez (Rákóczi-tér, Alapítványi ház) küldeni.

— **Tanszerek szállítása.** A vármegyei áltami iskolák részére engedélyezett tanszereket a vasuton beállott nagy torlódás miatt részenként fogják az egyes iskoláknak megküldeni.

— **Karácsonyi bazár.** A kossárka-bazár a mult heten is az előbbiekhöz hasonló nagy érdeklődés mellett folyt. A jelen pillanatban alig pár korona híján 2000 korona áll rendelkezésre. E bazár már csak e hó 15-ig lesz nyitva.

— **Kérem a Veszprém környéki községek lakosságát!** A cs. és kir. tartalékkórház és a helybeli városi kórház önkéntes ápolónői a Veszprémben ápoló sebesült és beteg katonák részére három karácsonyfát állítanak fel és a karácsonyi ünnepekre a katonák részére házilag készítenek különféle tésttaneműeket. Hogy az ehhez szükséges anyagok rendelkezésére állhassanak, elhatározták, hogy a környező községek lakosságát kérik fel hozzá, dió, vaj stb. adományozására. Azon kérésért intézik tehát ezuton is a környéki jóságos lakossághoz, hogy a nélkülözhető ily cikkekkel juttassanak valamit a sebesülteknek is. A községek igen tisztelt bíró és jegyző urait pedig arra kérik, hogy ezen némes célt támogatni és az összegyűjtött elemi és más, ezen alkalomra megfelelő és a lakosság által nélkülözhető cikket *Csapó* Kálmáné címére, Veszprém, Rákóczi-tér, (Alapítványi ház) beküldeni sziveskedjenek. Körülbelül 500 sebesült megajándékozásáról van szó, kik részére sok értékes ajándék számottevő örömet okozhat.

— **A vármegyei ház ügyforgalma.** Az alatt az időszak alatt, amelyre a vármegye alispánjának dec. 13-án tárgyalandó jelentése kiterjeszkedik, a vármegyei hivatalokba a következő számban érkeztek ügydarabok: alispáni iktatóba 5011 drb, a kihágási iktatóba 129 drb, közp. választmányi iktatóba 2 drb, közp. bizottsági iktatóba 432 drb, árvászkai iktatóba 3770 drb, a tiszti főügyészhez 143 drb. A tisztviselők tevékenységét a számonkérőzék bemutatandó jelentése tánteti föl,

— Mozgóképelőadás a sebesültek javára.

A veszprémi kórházakban ápolás alatt álló sebesültek karácsonyi ünnepélyét rendező bizottság *Csapó Kálmán* né indítványára a városi színházban f. hó 9-én mozgóképelőadást rendezett. A rendezőség buzgólkodása következtében az összes jegyek már előzőleg elkelték és így a színház teljesen megtelt, nagyszerűen mulatott a színre került pompás vigjátékon, melyet a közönség nagy része a Vígsházban annak idején „A gölya” cím alatt előadott és moziképpé átdolgozott darabból ismert. A színre került dráma is igen jó volt. A filmetek a filmkölcsonzó vállalat díjmentesen bocsátotta a rendezőség rendelkezésére, ugyancsak ingyen adta oda a színházat a Szinpartóló Egyesület s így a kiadások összege csekély. Az összebevétel 765 K 81 fillér volt. A rendező bizottságnak dr. *Papp Sándor* tűzterhadapród segédkezett, kinek, valamint mindazoknak, akik előmozdították, hogy a sebesültek és beteg katonák karácsonyi ajándékainak beszerzésére egybegyűlt pénz ily számottevő összeggel gyarapodjék, ez uton mondanak köszönetet a tartalék- és városi kórház önkéntes ápolónőiből alakult bizottság és a kórházparancsnoknak.

— **Boncolás.** *Mráz Róza* 11 hónapja meghelyi lánykán, mikor a gondviseléssel megbízott nevelő szülő betegen a menhelyre bement, az egész testen szanaszét ütlegelésnek nyomát találták. Ezért a törvényszékhez feljelentést tettek. A kis megkínzott lányka időközben meghalt, mire törvényszék a boncolást rendelte el annak megállapítása céljából, hogy a bántalmazások okozták-e a kis lány halálát. A törvényszék központi vizsgálóbírája *Csajághy Károly* vezeti a vizsgálatot. Dr. *Csolnoky Ferenc* kir. törvényszéki orvos és dr. *Pillitz Pál* kórházi osztályorvos teljesítették f. hó 9-én a vizsgálatot. Eredményéről a jövő számunkban hozunk értesítést.

— **Vilmos császár és az esztergomi hős.** Ritka kitüntetés érte *Meszes Ferenc* 20 éves esztergomi szülőmunkást. Vilmos császár Hindenburg jelenlétében saját kezével tüzte *Meszes Ferenc* mellére a vaskeresztet. *Meszes Ferenc* a kitüntetést ártatlan hőstétért kapta, amelynek maga a császár is szemtanúja volt. *Meszes Ferenc* éjnek idején bevette magát a Bug-folyóba és nyakig erő vízben kelt át a túlsó partra. Mikor egymaga a folyó közepén volt, onnan kiabált vissza szakaszának, hogy kövesse őt a túlsó partra fogságba jutott bajtársuk kiszabadítására. Tizenkét legény csatlakozott *Meszes Ferenc*hez. A kis csapat köztübe fogta az oroszokat, *Meszes Ferenc* az ügyes elrendezkedéssel győzött és 130-ad magával, a kiszabadított foglyokkal és lefegyverzett oroszokkal gyarapodva visszatért. Vilmos császár Hindenburggal együtt fényzóró világosságánál nézte egy dombról a küzdelmet. Másnap az ezred előtt katonai ünnepség keretében tüzte Vilmos császár *Meszes Ferenc* mellére a vaskeresztet. A császár melegen kezét szorította a hős ifjúnál s arra kérte a kitüntetettet, hogy maradjon továbbra is Isten-felő magyar, mert így csak növekedni fog benne a hős önfeláldozó bátorság, Istenért, a királyért és szép magyar hazájáért. *Meszes Ferenc*et, aki a háború alatt sokszor sebesült meg, több kitüntetés érte. Csodával határos, ahogyan legvakmerőbb vállalkozásaiból élve és győztesen került ki. Egy ízben ömádságos könyve, máskor a máriacelli szent oltványa lapította el a mellét a golyó. Ez a derék hős *Meszes Polikárp* szent ferencrendi házfőnök unokaöccse.

— **A vármegye közegészségügye.** Vármegyénk közegészségügye az utolsó hónapokban nem kielégítő. Különösen heveny fertőző betegségek fordultak elő nagy számban. Balatonfőkajáron s Szilvasbáton vörheny, Lajoskomáromban, Láziban s Kungörsön kanyaró, Balatonkenesén pedig súlyos lefolyású vérhas uralkodott. Számos betegedési eset volt Veszprémben is s bár a hatóság minden kivihető egészségügyi intézkedést megtesz, a bajt leküzdeni még nem lehetett. A hatóságok s az orvosok buzgó intézkedése azért nem járt kellő eredménnyel, mert vannak körzetek, ahol 25—30 ezer lélek van orvos nélkül. A köztisztviselési állapot az egész vármegyében kielégítő.

— **Uj lisztőrlési arány.** A kormány új rendeletet adott ki a gabonaőrlésről s a rozsliszt maximális áráról. A búzát 82%-ig ki lehet őrlni s háromfajta liszt állítható elő: finom tisztaliszt, főzöliszt s kenyérliszt. A rozslisztnek maximális ára a Dunántul, tehát nálunk is, 40 kor. 88 fillér. A búzaliszt maximális ára a régi maradt. A búza-és rozskorpa követelhető legmagasabb ára a régi maradt.

— **Vetőmagszükséglet.** A vármegyei gazdasági intézőbizottság felkérésére *Véghely Kálmán* alispán elrendelte, hogy írják össze mennyi tavasz-buzára lesz szüksége a vármegyei gazdáknak. A hivatalos kimutatás szerint 8 ezer mm. az összeg, melyet gazdáink a tavaszra kérnek. A rossz időjárás miatt jövőre tavaszroszot is kell vetni. Ennek összeírását a legutóbb tartott bizottsági ülés kérte az alispántól. A tavasszal a kevesebb buza és rozs vetés miatt valószínűleg több árpat és zabot is fognak vetni, mint máskor. A gazdák azonban a normális viszonyok szerint tartották vissza a vetőmagot. Amint eme szükséglet összeírása is befejeződött hivatalos uton kérelmezni fogják a földmívelésügyi minisztert, hogy a kívánt mennyiséget utaltassa ki a Haditermény r. t.-tól. Az összeírás nemcsak a kisgazdáknak hanem a nagybirtokosokra is szól. Ezek is jelentésk be a náluk megkívántató mennyiséget az illető község előljáróságánál.

— **Milyen termés volt vármegyénkben?** A vármegye hivatalos lapja közlése szerint a folyó évi terméseredményt. E szerint búzából 6·8 mm. (tavaly 5·8 mm.), rozsból 6·6 mm. (6·6 mm.), árpából 5·6 mm. (8·8 mm.), zabból 6·5 mm. (8·9 mm.), tengeriből 10·4 mm. (10 mm.), burgonyából 51 mm. (56 mm.), cukorépéből 132 (145 mm.) az átlagtermés kat. holdankint. A gabona minősége a normálison alul maradt.

— **Tilos a zsemyesítés.** A miniszterelnök rendeletet adott ki, amely az apró péksüteményeknek buza, rozs, árpa és ezeknek a keverékeiből való előállítását megtiltja. A rendelet december 10-én lépett életbe. Kivételes esetekben a belügy-miniszter, vagy annak a főhatalmazása alapján a közigazgatási hatóság adhat fölmentést. Aki engedély nélkül merészelne zsemyélt, kifílt vagy más hasonló apró péksüteményt sütni, az két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A magánháztartásokra az ily intézkedés nem vonatkozik, de a belügy-miniszter biztosítja magának a jogot, hogy szükség esetén azokra is kiterjeszthesse a rendelet hatályát. Cukrászsüteményt továbbra is szabad sütni, de csak abban az esetben, ha a főhatalmazás összes anyagokból a liszt nem éri el az egész mennyiség 50 százalékát.

— **Beszüntették a balatoni hajóforgalmat.** A Balatonvizi Gőzhajózási Részvénytársaság a beállott téli időjárás következtében a személyszállítást a hajójáratok összes vonalain november 30-án beszüntette.

— **Seefranz Irén,** a Nemzeti Zenedében kitűnő oklevelet nyert zongoratanárnő, 1916. január hó 1-től zongoraórákat ad. Az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyernek *Seefranz Józsefné* urasszony-nál, Veszprém, Virág Benedek-ú. 10.

— **A hadbavonultak adóhátraléka.** A pénzügyi kormány a hadbavonultak egyeses állami adóinak és községi adótartozásának végrehajtás útján való behajtását eltiltotta és ezzel az adóvégrehajtásra vonatkozó hatósági intézkedéseket a háború végéig, illetve az adóhátralékosok katonai szolgálatainak tartamaig felfüggesztette. Most a kormány javaslatot terjesztett a törvényhozás elé, mely szerint a fronton szolgálatot teljesített, elesett, elültint vagy hadifogságba jutott egyének állami adóhátraléka 1915. dec. 31-ig töröltesse.

— **Burgonyánál előre kell fizetni a vasuti fuvart.** Többször előfordult, hogy a vasuton szállított burgonya megfagyott s a címzett nem váltván ki, a vasut elesett a fuvardíjtól. Erre való tekintettel az államvasut elrendelte, hogy akár zsákban, akár pedig ömlesztett állapotban feladott burgonya csakis a fuvardíj előzetes befizetése után továbbítható.

— **Eladók kéz alatt szép, új, karácsonyi ajándéknak alkalmas következő tárgyak:** Br. Eötvös összes munkája, diszkötésű 19 kötetben. Egy teás-és egy mocsás szerviz. Egy pár kisebb-kövű briliáns fülbevaló. Bővebbet a kiadóhivatalban.

— **Házfeltek** keresek megvételre körülbelül egy hold nagyságban, Veszprém megye egyik falujában. Ki nekem egy megfelelő ajánlani tud, írjon az alábbi címre, vétel esetén jutalmazom fáradságát. *Horváth Géza* mérnök, Budapest, VIII., Orczy-ut 40.

— **A katonai célokra vásárolt lovak ára.** A honvédelmi miniszter a földmívelésügyi miniszter kezdeményezésére elrendelte, hogy az alispánok az általuk a löbecsió bizottságba kinevezett becsülőket utasítsák arra, hogy ezentul a besorozott lovak becsülésénél ne a háború előtti, hanem

a forgalmi értékét vegyék figyelembe. Természetesen a miniszter rendelkezését a katonai hatóságok is figyelembevenni tartoznak.

Alispáni jelentés.

Dr. *Véghelyi Kálmán* alispán részletes jelentést terjeszt a dec. 13-án tartandó megyegyűlés elé. Ebből — a vármegyei közigazgatás minden ágára kiterjeszkedő jelentésből leközöljük a háborús időszakra vonatkozó rész főbb pontozatait.

„A hadiszolgáltatások tekintetében az elmúlt időszakban is nagymértékben lett igénybe véve a vármegye lakossága úgy a járásokban, mint a két rendezett tanácsú városban is. Az igényelt járműveket és lovakat, habár azok előállításá most már némi nehézségekbe ütközött is, a kifűzött határidőkre pontosan előállítottam. A vármegye földmívelő lakosságának érdekében feltejesztést intéztem illetékes helyre s kértem, hogy a hadiszolgáltatások alól vármegyénk lehetőleg mentesíttessék.

A hadbavonultak gyámolítás nélkül maradt családtagjainak segélyezése körül tapasztalt visszaélések megszüntetése érdekében még a tavasz elején az alsóbbfokú hatóságokhoz kibocsátott körrendeletem vármegyém légnagyobb részében kedvező hatással volt ugyan, mindazonáltal még mindig fordultak elő panaszok.

Elismerem, hogy nehéz a helyzete a járási fűszolgabíráknak, a r. t. városok polgármestereinek, de különösen a községi előljáróságoknak az egyre szaporodó kérelmek és panaszok elintézésével szemben; és e helyen különösen a községi és körjegyzők figyelmét hívom fel, hogy a nehéz helyzet magasztára emelkedve, hazafias kötelességüknek ismerjék minden személyi tekinteteket, egyéni érzelmeiket felretéve, kizárólag az igazságot tekintve, intézzék el úgy a kérelmeket, hogy az amugy is túlterhelt felsőbb hatóságaiak felesleges panaszokkal zaklatásoknak kitéve ne legyenek, s emellett a szegény nép intézkedéseiben jogos igényeit kielégítve találja, úgy azonban, hogy csak azok részesüljenek segélyben, akik ezt igazán megérdemlik és a segélyre tényleg rászorulnak, viszont pedig az érdemtelének kérelmükkel elutasíttassanak, illetve ha netán eddig segélyt kaptak volna is, segélyezésük beszüntetessék.

A hadkötelezettség és a hadiszolgáltatások igénybevétele következtében mezőgazdaságunkban ezen időszakban is nagyon sok munkaerő hiányzott. Elsőrendű feladatát képezte tehát úgy a vármegyei gazdasági intéző bizottságnak, mint nekem is, hogy az elmúlt negyedév folyamán minden rendelkezésre álló módon pótoltsák a hadbavonultak munkája.

A mezőgazdasággal foglalkozó egyének behívásának november hó végéig való elhalasztása érdekében a honvédelmi miniszterhez felterjesztést intéztem. Ugyancsak a honvédelmi miniszterhez oly értelmű felterjesztést intéztem, hogy a mezőgazdasági munkák végzésére csak olyan hadifoglyok adassanak ki, akik hazájukban is mezőgazdasággal foglalkoztak. A katonai lökórházakból árverés útján megvett lovak tovább eladásának korlátozása fűrgyában a m. kir. honvédelmi miniszterhez felterjesztést tettem.

A járasok fűszolgabírait és a r. t. városok polgármestereit felhívtam arra, hogy a nagy tűzfahianyra való tekintettel, kövessenek el mindent, hogy a hatóságai területén levő nagyobb erdőbirtokosok a rendes erdővágásokat az 1915—16. év telén is a lehetőségéig képest fogatosítsák és hogy a kivágott fát elsősorban is a helyi szükséglet kielégítésére engedjék át.

Örömmel jelentem, hogy a földmívelésügyi m. kir. miniszter a sváci tenyészszőbehozatal érdekében a jövő 1916. évre a vármegyei gazdasági egyesület részére a szokásos anyagi támogatás mellett a szükséges engedélyt megadta. Az eddigi jelentkezésekből arra lehet következtetni, hogy a tenyészszőimportot a vármegye közönsége az eddigienél jóval nagyobb mértékben fogja igénybe venni.

A községi és körjegyzőket körrendeletben hívtam fel arra, hogy kiserjék gondos figyelemmel, miszerint a hadisegélyben részesülő nők, valamint a szabadságot katonák a mezőgazdasági munkák végzésénél kellőképpen segédkeznek-e vagy sem? és amennyiben azt tapasztalják, hogy nevezettek mezőgazdasági munkák végzésében résztvenni megintés dacára is vonakodnának, úgy a hadisegélynek egészben vagy részben való megvonása, illetve az azonnali behívása iránt illetékes helyen a kellő lépéseket tegyék meg.

Vármegyém lakossága azon részének liszt-

ponton rohammal vettük be az ellenség védelmi vonalát.

Ipeket megtisztítottuk az ellenségtől.

Csapataink 80 ágyut, 1600 lövészercocsit, 40 gépkocsit, 12 tábori sütökemence-kocsit, néhány ezer puskát és sok egyéb hadiszert zsákmányoltak.

Kövess tábornok hadseregénél a tegnapi beszállított foglyok száma újra felhaladja a 2000-et. E foglyok között 300 montenegrói is van.

Az arnóták a szerb hadsereg maradványai ellen való harcban mindenütt résztvesznek.

Cartorijcskától északkeletre osztrák landvehr erősebb orosz felderítő osztagokat üzött el. Más esemény nincs.

Egyik buvárhajónk elsüllyesztett egy kis olasz cirkálót. Az Isonzó-vonalon hasztalanul támad az ellenség. Mindenütt „legsúlyosabb veszteségével” verik vissza katonáink.

December 10. A Plevijétől délnyugatra emelkedő magaslatokon montenegrói bandákat szétugrasztottunk. A Beranetől északra levő határterületen a montenegróiak balszárnyát hátrálásra kényszerítettük. Az ellenség jobbszárnya ellen is sikeresen harcolunk.

A tegnapi beszállított foglyok száma 2 tiszt és mintegy 1000 főnyi legénység.

Bolgár csapatok megszállották Gyakovát, Dibrát, Strugát és Okridát.

Az orosz harcúterén nincs különös esemény. A görzi grófságban az olaszoknak arcvonalunk egyes szakaszai ellen intézett hiábavaló támadása tovább tart. Ilyen támadást Oslavijánál, a Monte San Michelén és a San Martinónál visszavertünk. Doljenél, Tolmeintől északnyugatra, csapataink az ellenség arcvonala egy szakaszának elfoglalásával megjavították állásukat.

A nyugati harcúterén különböző helyein élénk tűzérési harc, különösen Flandriában és a Sou-aintól északkeletre eső 193-as magaslat táján.

Egy francia repülőgépet Bapaumetől délre a németek leszállásra kényszerítettek.

hivatalosan nem sorolják az ilyen eseteket a csodás gyógyulások közé.

A hivatalosan megállapított csodás gyógyulások annyira szigorú kritikán mennek keresztül, annyiféle oldalról vannak megvilágítva a tudomány fátylájával, hogy a természetes módon való gyógyulás esete teljesen kizártnak tekinthető. Mi maradhat egyéb hátra ilyen esetekben, mint elfogadni az egyetlen észszerű megfajtaísi módot, mely a nagyon is véges emberi tudomány határain túl a csillagok fölött keresi azt a ható erőt, mely mindezt előidézte?

Sokan, nagyon is sokan már eleve, minden komolyabb ok és megfontolás nélkül lehetetlennek tartanak minden természetfölöttit és így a Lourdes-ban történt eseményeket is mind az emberi képzelődés szüleményének, tévedésnek, sőt egyenesen csalásnak hajlandók tulajdonítani.

Az ilyenek nem is gondolják, hogy az ő véleményüknek az értéke éppen olyan csekély, sőt semmi, mint az olyanoké, akik mindenben, még a természetesben is csodásat látnak. Valóban, csak egy kis vékony fal választja el az ilyeneket egymástól, mert a szélsőségek mindig találkozni szoktak. Így, az ilyen eljárással nagyon bajos az igazságot úgy általánosságban, mint egyes esetekben kikutatni, mert mindkét részről vak elfogultság állja útját a kutatásnak. Elfogultsággal pedig semmiféle kérdést, tehát ezt sem lehet kezelni, mert elfogult embernek igaza ritkán szokott lenni.

A Lourdes-ban jelenlévő orvosok azonban minden egyes előforduló esetet gondosan tanulmányoznak, mindazonáltal csakis a beteg orvosa képes biztos és elvitathatatlan tekintélyű döntő ítéletet hozni. A tanuk véleménye sem lehet döntő, mert annyi sokféle tanulmány a véleményeltérések ki nem kerülhetők. Ha mindenki az ész és tudomány nyelvén beszélhetne, és lenne a legjobb. Ez azonban jámbor óhaj volt és marad is mindvégig.

960—915. számhoz.

Feladési hirdetmény.

Győr vármegye **Sokorópátka** község határában fekvő magyar vallásalapítványi uradalmi erdőben mintegy 154.87 k. holdon irrandó mintegy 15823 m². és egyszáználcvankettőezerégyezerháromszázharminckettő (182432) korona értékű becsült tölgy, cser és erd. fenő fanemből álló faállománynak eladása iránt Budapesten a vallásminiszterium IX. ügyosztályában 1916. évi január hó tizenegyedik (14.) napján déli 12 órakor zárt ajánlatu verseny-tárgyalás fog tartatni.

Az eladandó faállomány fanemek szerint a következőképen oszlik meg: Cser 18964 darab, 13712 m², tölgy 2611 drb. 1992 m² és erd. fenő 70 drb. 120 m².

Az ajánlatok biztosítására tízezer (10.000) korona bánompénz készpénzben vagy övadékképes állami tőzsdéi árfolyamu értékpapirokban teendő le a budapesti m. kir. központi állampénztárnál, mint közalap. főpénztárnál (Budapest, I. ker. Vár, Pénzügyminiszterium) avagy bármelyik m. kir. adóhivatalnál. Csak a letett bánompénzről szóló nyugta csatolandó az ajánlatához.

Az egykoronás bélyeggel ellátandó írásbeli ajánlatokban, amelyek borítékára kiirandó, hogy az ajánlat a sokorópátka erdő 154.87 k. holdnyi területen kihasználandó faállománynak vételére vonatkozik, kijelentendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti; a beajánlott vételár betűkkel és számokkal világosan kiirandó.

Az így felszerelt ajánlatok 1916. évi január hó tizenegyedik (14.) napjának délelőtti 11 óráig nyújtandók be, Budapesten a vallás- és közokt. m. kir. miniszterium (V. ker., Hold-u. 16. sz.) segédhivatali főigazgatójánál.

A feltételektől eltérő, becsáron aluli, későn beérkezett távirati, vagy utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

A versenyzők között szabad választás, illetőleg a tett ajánlatok elfogadásának, vagy visszautasításának joga, tekintet nélkül a beígért vételár a vallás- és közoktatásügyi Miniszter urnak fenntartatik.

A részletes feltételek betekintheők Somlővásárhelyen a kir. közalapítványi erdőgondnokságnál a pta-pátka kir. közalap. erdőőrsegnél és a vallásminiszterium IX. ügyosztályában.

Somlővásárhely, 1915. november hóban.

Kir. közalapítványi Erdőgondnokság.

Vizi

nádból készült kosarakat is vásárolhat

egy korona

árért a „Sebesültek karácsonyfája”
bazárban.

Husárjegyzék

Gósy György

hentesüzletéből

Veszprém, Rákóczi-utca.

I. rendű friss sertéshus	5.— K
II. rendű friss sertéshus	4-60 „
I. r. zsirszalonna	6-80 „
Börrel	6-70 „
Háj	7.— „
Friss olvasztott zsír	7-20 „

— Füstölt húsok a legjutányosabb napi áron kaphatók. —

Lourdes tudományos szempontból.

— írta: Zsigmond János. —

Azoknál, akik elegendő ok nélkül is hisznek, veszedelmesebbek a hitetlenek, mert ez utóbbiak az ő kételkedésüket ellenállhatatlanul árasztják szét környezetükben. Elég egy gunyos mosoly, egy lesajnáló tekintet a hívőre és máris hozzászegődnek az ingadozók és főleg olyanok, akik önálló vélemény hiányában mindig másoktól várják a jelszót, hogy hozzájuk csatlakozzanak. A rossz mindig tetszetősebb a jónál; innét van, hogy egy hitetlen száz másikat is csinál, míg a jót és igazat rendszerint nehéz az emberek közkecsévé tenni.

A baj elsősorban abban gyökerezik, hogy a hitetlenek, akik a lourdesi eseményeket bírálgatják, azokat vagy egyáltalán nem, vagy csak alig ismerik és saját elméletük, rendszerük vagy egyes eseményekből ítélnek, melyek a kellő garanciát nélkülözik. A makacs ellenségek sohasem vegyültek a barlang előtt álló tömegbe, rendszerint nem is látták Lourdes-ot és nem is vesznek maguknak annyi fáradságot, hogy az ott történt események felől komoly tájékozást szerezzenek.

Már eleve lehetetlenségnek, képtelenségnek, babonának és minden lehető rossznak tartják mindazt, ami ott végbemegy. Már pedig előzetes vizsgálat, megismerés, elmélkedés stb. nélkül semmi téren se számíthatunk senki részéről elfogadható ítéletre. Mindenesetre könnyebb valamit megmosolyogni és leki-csinyelni, mint komoly és beható vizsgálat és tanulmányozás útján valami tényleges megállapodásra jutni.

Bölcsen van gondoskodva róla, hogy a lourdesi csodás gyógyulások távolról se hordják magukon a papi koholmány látszatát. Ezért minden egyes eset elbírálása hivatásos orvosokra van bízva. Ezek vannak hivatva arra, hogy pontosan megállapítsák a határt a természetes gyógyulások s a csodák közt és jelezzék az eszközt, mellyel az ellenőrizhető.

Megfordul ott mindenféle testi és lelki beteg. Ezek közül soknak a gyógyulása természetes módon megmagyarázható. Az ilyen eseteket nem is számítják a csodás gyógyulások közé, jóllehet a nép rosszul fogja föl azokat és tulbecsüli. Mindez azonban nem változtat a dolog lényegén. A népek végre is meggyőződésesek, hogy saját fejével gondolkozzék, de

Anyakönyvi kivonat.

— 1915. dec. 1-től dec. 7-ig. —

Születés.

Szlávik Ferenc József kömiveségéd és Grumán Terézia fia Ferenc r. kath.

Halálozás.

Kása János katona r. kath. 21 éves 1914. dec. 15-én hősi halált halt. — Krausz Mihály katona izr. 25 éves 1914. dec. 27-én hősi halált halt. — Lakó Béla katona r. kath. 26 éves 1914. dec. 31-én hősi halált halt. — Delencsér József katona r. kath. 22 éves 1915. február 9-én hősi halált halt. — Vingelmann Károly katona r. kath. 30 éves 1915. február 21-én hősi halált halt. — Bóta Ilona szerzetes tanítónő r. kath. 26 éves. — Endrédi Sándor lakatosiparos r. kath. 70 éves. — Szlávik Ferenc r. kath. 1 napos. — Jáni Györgyné Fuchs Éva napszámosnő r. kath. 68 éves. — Mecséri Lajos Ferenc r. kath. 2 éves. — Bódi Gizella r. kath. 2 éves. — Paltész Terézia r. kath. 2 éves. — Hortoványi Ilona Lujza r. kath. 2 éves.

Házasság.

Dr. Homicskó Vladimír orvos g. kel. és Vajda Rozália Erzsébet magánzó r. kath. — Ujvári Lajos korcsmáros ref. és Tornya Mária magánzó r. kath.

Gondot okoz Önnek

hogy mivel lepje meg szeretteit karácsonyra?
Vegyen kosárkákat cukorka, szivar, szivarka
vagy virágok elhelyezésére

: **a Sebesültek** :
Karácsonyfája Bazárban

Fogászati műteremVeszprém, Rakóczi-ter 22. sz. Telefon 49. Inter-urban**Wellner Gyula**

régí jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpaddás nélküli műfogak speciális készítője.

Számítalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Bakos Kálmánfűszer- és csemegekereskedő, ásványviz nagy raktára
VESZPRÉM.

Telefon: 55. — Sürgőnycim: Bakos Veszprém.

Ajánlom az őszi időnyre bel- és külföldi csemegeárakat, válogatott fűszerek, ideí aratású tea: különlegességeimet. :

Teasütemények, csokoládék, kakaó és gyermektápszerek. Mindennemű hal- és huskonzervek.

Befőttek, lekvárok, Jamsrum, likőrök, cognac és pezsgők, bel- és külföldi borok. - Kávékban nagy választék. :

Gőzkávépörköldé

Naponta friss pörkölt kávékeverék.

Háztartási és gazdasági cikkek. — Illatszerek. Finom hentesárak. : Prágai sonka. :

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési, bal-eset, szavatossági, élet- és járadék-biztosításokat.

A társaság a legrégibb és legnagyobb magyar biztosító intézet; — biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

Irodai helyiség: Szabadi-utca 3. sz. földszint. Képviselet: SÜLY LÁSZLÓ.

ROLAND FERENCorgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivittelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart:

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittelig minden néven nevezendő
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetések, salragások, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, számlapok, rovatolt tablizatok, névjegyzék, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkek, stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetszés szerint fűzve vagy bekvítve szállítottanak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy és négyvonalas csinos vizsgalapok, tet-zészerinti menyi-égen. — Kaphatók a legjobb minőségű fehér irodai, ugyazintén fogalmazópapírok.

Postal megrendelések azonnal elintéztetnek.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61